

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (pirmoji kolegija) SPRENDIMAS

2017 m. gruodžio 13 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Laisvės, saugumo ir teisingumo erdvė – Reglamentas (EB) Nr. 810/2009 – 32 straipsnio 3 dalis – Bendrijos vizų kodeksas – Sprendimas atsisakyti išduoti vizą – Prašymą pateikusio asmens teisė apskūsti tokį sprendimą – Valstybės narės pareiga užtikrinti teisę kreiptis į teismą“

Byloje C-403/16

dėl *Naczelny Sąd Administracyjny* (Vyriausiasis administracinis teismas, Lenkija) 2016 m. birželio 28 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2016 m. liepos 19 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Soufiane El Hassani

prieš

Minister Spraw Zagranicznych

TEISINGUMO TEISMAS (pirmoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkė R. Silva de Lapuerta (pranešėja), teisėjai C. G. Fernlund, A. Arabadjiev, S. Rodin ir E. Regan,

generalinis advokatas M. Bobek,

posėdžio sekretorė V. Giacobbo-Peyronnel, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2017 m. gegužės 17 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- S. El Hassani, atstovaujamo *radca prawny* J. Białas,
- *Minister Spraw Zagranicznych*, atstovaujamo K. Pawłowska-Nojszewska ir M. Arciszewski,
- Lenkijos vyriausybės, atstovaujamos B. Majczyna, M. Kamejsza-Kozłowska ir K. Straś,
- Čekijos vyriausybės, atstovaujamos M. Smolek ir J. Vláčil,
- Estijos vyriausybės, atstovaujamos N. Grünberg,
- Europos Komisijos, atstovaujamos A. Stobiecka-Kuik ir C. Cattabriga,

* Proceso kalba: lenkų.

susipažinęs su 2017 m. rugsėjo 7 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,
priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 810/2009, nustatančio Bendrijos vizų kodeksą (OL L 243, 2009, p. 1), iš dalies pakeisto 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 610/2013 (OL L 182, 2013, p. 1) (toliau – Vizų kodeksas), 32 straipsnio 3 dalies išaiškinimo.
- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant Soufiane El Hassani ir *Minister Spraw Zagranicznych* (užsienio reikalų ministras, Lenkija) ginčą dėl *Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie* (Vaivadijos administracinis teismas Varšuvoje, Lenkija) sprendimo, kuriuo šis teismas atmetė Soufiane El Hassani skundą dėl 2015 m. sausio 27 d. *Konsul Rzeczypospolitej Polskiej w Rabacie* (Lenkijos Respublikos konsulas Rabate (Marokas) sprendimo atsisakyti išduoti jam vizą.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

- 3 Vizų kodekso 29 konstatuojamojoje dalyje nustatyta:

„Šiuo reglamentu gerbiamos pagrindinės teisės ir laikomasi principų, visų pirma pripažintų [1950 m. lapkričio 4 d. Romoje pasirašytoje Europos Tarybos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių konvencijoje (toliau – EŽTK)] ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje.“

- 4 Šio reglamento 1 straipsnio 1 dalis suformuluota taip:

„Šiuo reglamentu nustatomos procedūros ir sąlygos, taikomos išduodant vizas vykti tranzitu per valstybių narių teritoriją arba numatomam buvimui joje, neviršijančiam 90 dienų per bet kurią 180 dienų laikotarpį.“

- 5 Šio reglamento 32 straipsnio 1 ir 3 dalyse nustatyta:

„1. Nepažeidžiant 25 straipsnio 1 dalies, vizą išduoti atsisakoma:

<...>

- b) jei kyla pagrįstų abejonių dėl prašymą išduoti vizą pateikiančio asmens patvirtinamųjų dokumentų autentiškumo arba jų turinio teisingumo, prašymą išduoti vizą pateikiančio asmens pareiškimo dėl ketinimo išvykti iš valstybių narių teritorijos iki baigiantis prašomos išduoti vizos galiojimo laikotarpiui patikimumo.

<...>

3. Prašymą išduoti vizą pateikę asmenys, kuriems buvo atsisakyta išduoti vizą, turi teisę pateikti apeliacinį skundą. Apeliaciniai skundai pateikiami prieš valstybę narę, kuri priėmė galutinį sprendimą dėl prašymo, pagal tos valstybės narės teisę. Valstybės narės prašymą išduoti vizą pateikusiems asmenims suteikia informaciją apie apeliacinių skundų teikimo procedūrą, kaip nurodyta VI priede.“

Lenkijos teisė

- 6 2013 m. gruodžio 12 d. *ustawa o cudzoziemcach* (Įstatymas dėl užsieniečių) 76 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„Jeigu sprendimą atsisakyti išduoti Šengeno vizą <...> priėmė: 1) konsulas – jo galima prašyti persvarstyti sprendimą; 2) *Komendant placówki Straży Granicznej* (sienos apsaugos tarnybos komendantas) – jo sprendimą galima apskųsti *Komendant Główny Straży Granicznej* (sienos apsaugos tarnybos vyriausiasis komendantas).“

- 7 2002 m. rugpjūčio 30 d. *ustawa-Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi* (Administracinių bylų teisenos įstatymas) 5 straipsnyje numatyta:

„Administraciniams teismams nėra teisingos šios bylos:

<...>

4) dėl konsulų išduodamų vizų, išskyrus visas, išduotas užsieniečiui, kuris yra Europos Sąjungos valstybės narės piliečio, Europos laisvosios prekybos asociacijos (ELPA) valstybės narės piliečio, valstybės, Europos ekonominės erdvės [(EEE)] susitarimo šalies, piliečio arba Šveicarijos Konfederacijos piliečio šeimos narys, kaip tai suprantama pagal 2006 m. liepos 14 d. *ustawa <...> o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin* (Įstatymas dėl Europos Sąjungos valstybių narių piliečių ir jų šeimos narių atvykimo į Lenkijos Respublikos teritoriją, buvimo joje ir išvykimo iš šios teritorijos, toliau – Įstatymas dėl atvykimo) 2 straipsnio 4 punktą.“

- 8 Administracinių bylų teisenos įstatymo 58 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„Teismas atmeta skundą: 1) jeigu byla nėra teisinga administraciniam teismui; <...>“

- 9 Įstatymo dėl atvykimo 2 straipsnio tekstas yra toks:

„Šiame įstatyme:

<...>

3) ES pilietis – užsienietis:

- a) Europos Sąjungos valstybės narės pilietis,
- b) Europos laisvosios prekybos asociacijos (ELPA) valstybės narės ar [EEE] susitarimo šalies pilietis,
- c) Šveicarijos Konfederacijos pilietis;

4) šeimos narys – užsienietis, kuris yra arba nėra ES pilietis:

- a) ES piliečio sutuoktinis,
- b) ES piliečio arba jo sutuoktinio tiesiosios žemutinės linijos giminaitis iki 21 m. arba išlaikomas ES piliečio arba jo sutuoktinio,
- c) ES piliečio arba jo sutuoktinio tiesiosios aukštutinės linijos giminaitis, išlaikomas ES piliečio ar jo sutuoktinio.“

Pagrindinės bylos faktinės aplinkybės ir prejudicinis klausimas

- 10 S. El Hassani kreipėsi į Lenkijos Respublikos konsulą Rabate su prašymu išduoti jam Šengeno vizą, kad galėtų aplankyti savo sutuoktinę ir vaiką, kurie abu yra Lenkijos piliečiai. Šį prašymą konsulas atmetė 2015 m. sausio 5 d. sprendimu.
- 11 Vadovaudamasis Lenkijos procesinėmis normomis S. El Hassani pateikė konsului prašymą persvarstyti pirmąjį sprendimą; 2015 m. sausio 27 d. konsulas vėl atmetė jo prašymą, motyvuodamas tuo, kad kyla abejonių dėl to, ar apeliantas išvyks iš Lenkijos iki vizos galiojimo pabaigos.
- 12 Tada ieškovas pagrindinėje byloje apskundė konsulo antrąjį neigiamą sprendimą *Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie* (Vaivadijos administracinis teismas Varšuvoje, Lenkija). Jis iš esmės teigia, kad atsisakymas tokiomis aplinkybėmis išduoti vizą yra Įstatymo dėl užsieniečių 60 straipsnio, siejamo su EŽTK 8 straipsniu, pažeidimas. Be to, jis mano, kad Įstatymo dėl užsieniečių 76 straipsnyje nenumatytas EŽTK 13 straipsnį atitinkantis apsaugos lygis.
- 13 S. El Hassani taip pat tvirtina, kad, nors jo žmona ir vaikas yra Lenkijos piliečiai, atsisakius išduoti vizą, pagal nacionalinę teisę jis negali pateikti skundo administraciniam teismui, o kitų Sąjungos valstybių narių piliečių sutuoktiniai užsieniečiai tokią galimybę turi.
- 14 2015 m. kovo 30 d. atsiliepiame į skundą *Minister Spraw Zagranicznych* (užsienio reikalų ministras) prašė pagal Administracinių bylų teisenos įstatymo 5 straipsnio 4 punktą atmesti skundą kaip nepriimtina, o nepatenkinus šio reikalavimo, atmesti skundą kaip nepagrįstą ir nutraukti bylą.
- 15 S. El Hassani paprašė *Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie* (Vaivadijos administracinis teismas Varšuvoje) kreiptis į Teisingumo Teismą su prašymu priimti prejudicinį sprendimą dėl Vizų kodekso 32 straipsnio 3 dalies išaiškinimo, kad būtų galima nustatyti, ar šios nuostatos taikymo sritis apima teisę kreiptis į teismą dėl sprendimo atsisakyti išduoti vizą.
- 16 2015 m. lapkričio 24 d. sprendimu *Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie* (Vaivadijos administracinis teismas Varšuvoje) atmetė skundą pagal Administracinių bylų teisenos įstatymo 5 straipsnio 4 punktą, motyvuodamas tuo, kad skundai dėl konsulo sprendimo atsisakyti išduoti Šengeno vizą nepriklauso administracinio teismo jurisdikcijai. Be to, šis teismas atsisakė pateikti prejudicinį klausimą Teisingumo Teismui.
- 17 2016 m. balandžio 28 d. S. El Hassani padavė kasacinį skundą *Naczelny Sąd Administracyjny* (Vyriausiasis administracinis teismas, Lenkija); jame iš esmės teigė, kad iš jo, kaip trečiosios valstybės piliečio, kuris nėra Sąjungos valstybės narės piliečio šeimos narys, kaip tai suprantama pagal Įstatymą dėl atvykimo, buvo atimta teisė į veiksmingą teisinę gynybą nacionaliniame teisme, o tai yra EŽTK 13 straipsnio ir Vizų kodekso 32 straipsnio 3 dalies, siejamų su Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 47 straipsniu, kurie užtikrina teisę į veiksmingą teisinę gynybą teisme, pažeidimas.
- 18 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismo teigimu, galimybė kreiptis į administracinį teismą dėl sprendimo, priimto dėl prašymo išduoti vizą, priklauso nuo to, kokia institucija priėmė skundžiamą sprendimą, ir nuo skundą teikiančio asmens statuso.
- 19 Nors nacionalinių valdžios institucijų sprendimus, kuriais atsisakoma išduoti vizą ir kuriuos priima pasienio policijos posto viršininkas ar užsienio reikalų ministras, arba vaivados (Lenkija) atsisakymą pratęsti vizą galima apskųsti administraciniame teisme, tačiau taip ne visada yra, kai sprendimą atsisakyti išduoti vizą, įskaitant Šengeno vizą, priima konsulas. Trečiosios valstybės pilietis skundą dėl tokio sprendimo administraciniam teismui gali pateikti, tik jei jis yra Sąjungos valstybės narės, Europos laisvos prekybos asociacijos valstybės narės, EEE susitarimo šalies arba Šveicarijos Konfederacijos piliečio šeimos narys, kaip tai suprantama pagal Įstatymo dėl atvykimo 2 straipsnio

4 punktą. Pagal Įstatymo dėl užsieniečių 76 straipsnio 1 dalį kitoks trečiosios valstybės pilietis tokį sprendimą gali apskusti tik administracine tvarka, t. y. gali pateikti prašymą tai pačiai institucijai persvarstyti sprendimą.

- 20 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas konstatuoja, kad tai, jog pagal Administracinių bylų teisenos įstatymo 5 straipsnio 4 dalį administraciniai teismai neturi jurisdikcijos nagrinėti bylų dėl konsulų išduodamų vizų, gali pažeisti Vizų kodekso 32 straipsnio 3 dalį, siejamą su Chartijos 47 straipsnio pirma pastraipa, kuri garantuoja teisę į veiksmingą teisinę gynybą.
- 21 Tokiomis aplinkybėmis *Naczelny Sąd Administracyjny* (Vyriausiasis administracinis teismas) nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui tokį prejudicinį klausimą:

„Ar [Vizų kodekso] 32 straipsnio 3 dalį, atsižvelgiant į Vizų kodekso 29 konstatuojamąją dalį ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 47 straipsnio pirmą pastraipą, reikia suprasti taip, kad juo valstybei narei nustatomas įpareigojimas užtikrinti apskundimo teismui (skundo pateikimo) galimybę?“

Dėl prejudicinio klausimo

- 22 Savo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės teiraujasi, ar Vizų kodekso 32 straipsnio 3 dalis, siejama su Chartijos 47 straipsniu, turi būti aiškinama taip, kad ji įpareigoja valstybės nares numatyti teisę kreiptis į teismą.
- 23 Reikia priminti, kad pagal Vizų kodekso 32 straipsnio 3 dalį prašymą išduoti vizą pateikę asmenys, kuriems buvo atsisakyta išduoti vizą, turi teisę dėl tokio sprendimo pateikti „apeliacinį skundą“ ir kad jis pateikiamas valstybei narei, kuri priėmė galutinį sprendimą dėl prašymo, „pagal tos valstybės nares teisę“.
- 24 Iš to matyti, kad priėmus galutinį sprendimą atsisakyti išduoti vizą, ši nuostata aiškiai suteikia prašymą išduoti vizą pateikusiems asmenims galimybę pareikšti ieškinį pagal tos valstybės narės, kuri priėmė tą sprendimą, nacionalinę teisę.
- 25 Sąjungos teisės aktų leidėjas leido valstybėms narėms apsispręsti dėl teisių gynimo priemonių, kuriomis gali naudotis prašymą išduoti vizą pateikę asmenys, pobūdžio ir konkrečios jas reglamentuojančios tvarkos.
- 26 Šiuo klausimu primintina, kad, remiantis suformuota jurisprudencija, jeigu nėra šių sričių reglamentuojančių Sąjungos taisyklių, pagal procesinės autonomijos principą kiekvienos valstybės narės vidaus teisės sistemoje turi būti reglamentuotos teisminių ieškinių ir skundų, skirtų teisės subjektų teisėms užtikrinti, procesinės taisyklės su sąlyga, kad jos nebūtų mažiau palankios nei taisyklės, reglamentuojančios panašias situacijas, kurioms taikoma vidaus teisė (lygiavertiškumo principas), ir kad dėl jų netaptų praktiškai neįmanoma ar pernelyg sudėtinga pasinaudoti Sąjungos teisės suteiktomis teisėmis (veiksmingumo principas) (2017 m. kovo 15 d. Sprendimo *Aquino*, C-3/16, EU:C:2017:209, 48 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 27 Vadinasi, dvi kumuliacinės sąlygos, t. y. lygiavertiškumo ir veiksmingumo principų laikymasis, turi būti tenkinamos tam, kad Sąjungos teisės reglamentuojamais atvejais valstybė narė galėtų remtis procesinės autonomijos principu (2017 m. kovo 15 d. Sprendimo *Aquino*, C-3/16, EU:C:2017:209, 49 punktą).
- 28 Šie lygiavertiškumo ir veiksmingumo reikalavimai išreiškia bendrą valstybių narių pareigą užtikrinti iš Sąjungos teisės kylančių asmenų teisių teisminę gynybą. Šie reikalavimai galioja ir nustatant teismus, turinčius kompetenciją nagrinėti šia teise grindžiamus ieškinius, ir apibrėžiant procesines taisykles (2010 m. kovo 18 d. Sprendimo *Alasini ir kt.* C-317/08–C-320/08, EU:C:2010:146, 49 punktą).

- 29 Kalbant apie lygiavertiškumo principą, primintina, kad pagal jį reikalaujama, jog visos ieškiniams ir skundams taikytinos teisės normos būtų vienodai taikomos tiek Sąjungos teisės pažeidimu, tiek panašioms nacionalinės teisės pažeidimu grindžiamiems ieškiniams ir skundams (2017 m. kovo 15 d. Sprendimo *Aquino*, C-3/16, EU:C:2017:209, 50 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 30 Kalbant apie veiksmingumo principą, pažymėtina, kad nacionalinė procesinė taisyklė, kaip nagrinėjama pagrindinėje byloje, negali būti tokia, kad dėl jos taptų praktiškai neįmanoma ar pernelyg sudėtinga pasinaudoti pagal Sąjungos teisę suteiktomis teisėmis (2017 m. kovo 15 d. Sprendimo *Aquino*, C-3/16, EU:C:2017:209, 52 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 31 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas yra vienintelė institucija, kompetentinga aiškinti nacionalinę teisę ir nustatyti, kiek pagrindinėje byloje nagrinėjama sprendimo persvarstymo sistema atitinka šiuos reikalavimus.
- 32 Nacionalinis teismas turi atsižvelgti į tai, kad Vizų kodekso nuostatas, kaip primenama jo 29 konstatuojamojoje dalyje, reikia aiškinti visiškai atsižvelgiant į Chartijoje pripažintas pagrindines teises ir principus.
- 33 Pagal suformuotą jurisprudenciją Sąjungos teisės sistemoje užtikrinamos pagrindinės teisės gali būti taikomos visose situacijose, kurias reglamentuoja Sąjungos teisė, tačiau negali peržengti šių situacijų ribų. Būtent todėl Teisingumo Teismas jau yra priminęs, kad, remdamasis Chartija, jis negali vertinti nacionalinės teisės aktų, kurie nepatenka į Sąjungos teisės taikymo sritį. Tačiau jei tokie teisės aktai patenka į šios teisės taikymo sritį, Teisingumo Teismas, gavęs prašymą priimti prejudicinį sprendimą, turi pateikti visas aiškinimo gaires tam, kad nacionalinis teismas galėtų įvertinti šių teisės aktų atitiktį pagrindinėms teisėms, kurių laikymąsi jis turi užtikrinti (žr., be kita ko, 2013 m. rugsėjo 26 d. Sprendimo *Texdata Software*, C-418/11, EU:C:2013:588, 72 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 34 Šiuo atveju sutariama, kad atsisakymas ieškovui pagrindinėje byloje išduoti vizą, apie kurią jam pranešta išsiuntus Vizų kodekso VI priede esančią formą, buvo grindžiamas vienu iš šio kodekso 32 straipsnio 1 dalyje nurodytų pagrindų.
- 35 Šiuo klausimu Teisingumo Teismas yra nusprendęs, kad Vizų kodeksu reglamentuojamos vienodų vizų išdavimo, panaikinimo ar atšaukimo sąlygos ir kad todėl valstybės narės kompetentingos institucijos negali atsisakyti išduoti vienodą vizą remdamosi kitu pagrindu, nei numatyti šiame kodekse (2013 m. gruodžio 19 d. Sprendimo *Koushkaki*, C-84/12, EU:C:2013:862, 47 ir 51 punktai).
- 36 Nors nacionalinės institucijos, nagrinėdamos vizų prašymus, naudojami didele vertinimo diskrecija, kiek tai susiję su Vizų kodekse numatyty atsisakymo išduoti vizą pagrindų taikymo sąlygomis ir faktinėmis aplinkybėmis, tokia vertinimo diskrecija neturi jokios įtakos faktui, kad jos tiesiogiai taiko Sąjungos teisės nuostatą.
- 37 Remiantis tuo, darytina išvada, kad Chartija yra taikytina, kai valstybė narė priima sprendimą atsisakyti išduoti vizą pagal Vizų kodekso 32 straipsnio 1 dalį.
- 38 Be to, Chartijos 47 straipsnio, kuris dar kartą patvirtina veiksmingos teisminės gynybos principą, pirmoje pastraipoje nustatyta, kad kiekvienas asmuo, kurio teisės ir laisvės, garantuojamos Sąjungos teisės, yra pažeistos, turi teisę į veiksmingą jų gynybą teisme šiame straipsnyje nustatytais sąlygomis (šiuo klausimu žr. 2015 m. gruodžio 17 d. Sprendimo *Tall*, C-239/14, EU:C:2015:824, 51 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 39 Be to, Chartijos 47 straipsnio antroje pastraipoje numatyta, kad kiekvienas asmuo turi teisę, kad jo byla išnagrinėtų nepriklausomas ir nešališkas teismas. Kad būtų laikomasi šios teisės, administracinės institucijos sprendimui, kuris pats neatitinka nepriklausomumo ir nešališkumo sąlygų, turi būti

taikoma paskesnė teismo, kuris visų pirma turi turėti kompetenciją nagrinėti visus svarbius klausimus, kontrolė (2017 m. gegužės 16 d. Sprendimo *Berlioz Investment Fund*, C-682/15, EU:C:2017:373, 55 punktas).

- 40 Nepriklausomumo, kuris yra charakteringa teismų veiklos savybė, sąvoka pirmiausia reikalauja, kad atitinkama institucija sprendimą, dėl kurio pareikštas ieškinys, priėmusios valdžios institucijos atžvilgiu veiktų kaip trečiasis asmuo (2006 m. rugsėjo 19 d. Sprendimo *Wilson*, C-506/04, EU:C:2006:587, 49 punktas).
- 41 Remiantis tuo, kaip savo išvados 119 punkte pažymėjo generalinis advokatas, darytina išvada, kad Chartijos 47 straipsnis įpareigoja valstybes nares užtikrinti, kad tam tikroje procedūros stadijoje būtų galimybė kreiptis į teismą dėl galutinio atsisakymo išduoti vizą.
- 42 Atsižvelgiant į šiuos svarstymus, į pateiktą klausimą reikia atsakyti, kad Vizų kodekso 32 straipsnio 3 dalis, siejama su Chartijos 47 straipsniu, turi būti aiškinama taip, kad ji įpareigoja valstybes nares numatyti sprendimų atsisakyti išduoti vizą apskundimo procedūrą, kuri būtų reglamentuojama pagal kiekvienos valstybės narės teisinę sistemą, laikantis lygiavertiškumo ir veiksmingumo principų. Ši procedūra turi užtikrinti, kad tam tikroje procedūros stadijoje būtų galima kreiptis į teismą.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 43 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (pirmoji kolegija) nusprendžia:

2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 810/2009, nustatančio Bendrijos vizų kodeksą, iš dalies pakeisto 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 610/2013, 32 straipsnio 3 dalis, siejama su Chartijos 47 straipsniu, turi būti aiškinama taip, kad ji įpareigoja valstybes nares numatyti sprendimų atsisakyti išduoti vizą apskundimo procedūrą, kuri būtų reglamentuojama pagal kiekvienos valstybės narės teisinę sistemą, laikantis lygiavertiškumo ir veiksmingumo principų. Ši procedūra turi užtikrinti, kad tam tikroje procedūros stadijoje būtų galima kreiptis į teismą.

Parašai.